

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research) van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit van Amsterdam
30 april 2015	Naam opleiding	: wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research) (120 EC)
onderwerp	Datum aanvraag	: 11 september 2014
Besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie	Locatie opleiding	: Amsterdam
wo-onderzoeksmaster	Datum hoorzitting	: 14 november 2014
Geschiedenis (research) van de	Datum KNAW-advies	: 6 maart 2015
Universiteit van Amsterdam	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 26 juni 2013
(003287)		
ons kenmerk	Beoordelingskader	
NVAO/20151293/LL	Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters van 22 november 2011.	
bijlagen		
2		

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het KNAW-advies deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden de commissie de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van de KNAW-commissie

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De onderzoeksgerichte masteropleiding Geschiedenis is een opleiding van de Graduate School of Humanities van de Faculteit der Geesteswetenschappen waarin alle masteropleidingen van deze faculteit zijn opgenomen. De Graduate School omvat in totaal 63 masteropleidingen, gegroepeerd onder veertien brede labels. Van deze opleidingen zijn er tien onderzoeksmasters.

De eindkwalificaties van de opleiding zijn opgesteld volgens de gestandaardiseerde indeling die de Faculteit der Geesteswetenschappen voor de onderzoeksmasters heeft ontworpen. In deze eindkwalificaties zijn als eerste generieke academische vaardigheden opgenomen. Ten tweede zijn in deze indeling de in beperkte mate op de discipline afgestemde eindkwalificaties benoemd. De commissie heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties van de verschillende onderzoeksmasters grotendeels dezelfde zijn en gericht zijn op het verwerven van academische kennis en vaardigheden op een hoog niveau. Het streven naar een

Pagina 2 van 9 loopbaan buiten de wetenschap is hierin minder sterk herkenbaar. In het domeinspecifiek kader is daar wel aandacht voor.

Het doel van de opleiding is de studenten op te leiden tot zelfstandige wetenschappelijk onderzoekers of voor een positie buiten de academische wereld waarin een vergelijkbaar intellectueel niveau wordt gevraagd. De opleiding streeft een brede historische vorming na. De studenten worden vertrouwd gemaakt met historiografie, theorie en methodologie en krijgen de gelegenheid zich in een groot aantal richtingen te specialiseren waaronder verschillende tijdvakken, verschillende landen en specifieke thema's. De opleiding moedigt de studenten aan de interactie met andere disciplines te zoeken en zich met name ook te verdiepen in de onderwerpen van de onderzoeksgroepen waartoe de docenten behoren. De opleiding spant zich in om de studenten vertrouwd te maken met het onderzoekcontext buiten de universiteit.

In haar informatiedossier heeft de opleiding beschreven te voldoen aan het domeinspecifieke referentiekader, dat voor de onderzoeksmasters Geschiedenis is opgesteld. De eindkwalificaties voldoen aan de Dublin-descriptoren. Dat blijkt uit een matrix die met het oog daarop is opgesteld.

De opleiding heeft een vergelijking gemaakt met andere opleidingen op dit gebied. Naast deze opleiding zijn er ook onderzoeksmasters aan de universiteiten in Utrecht, Leiden, Nijmegen, Groningen, Rotterdam en aan de Vrije Universiteit. Naast de overeenkomsten blijkt uit deze vergelijking ook het brede profiel van de opleiding van de Universiteit van Amsterdam. In de vergelijking met opleidingen in België, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten blijkt deze opleiding in de ogen van de opleiding nog de meeste verwantschap te vertonen met het eerste deel van het promotietraject (cursorisch deel) aan bekende universiteiten in Amerika.

De commissie beoordeelt de doelstellingen en de eindkwalificaties van de opleiding als voldoende. Wel merkt de commissie op dat deze opleiding zeer breed is, een breedte die zich naar het oordeel van de commissie minder goed verdraagt met het oorspronkelijke concept van de onderzoeksmaster in Nederland.

Samenvattend komt de commissie voor standaard 1: Beoogde eindkwalificaties tot het oordeel voldoende.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Programma

De opleiding heeft in de vorm van een matrix aangetoond dat alle eindkwalificaties in het programma afgedekt zijn. Als gevolg daarvan worden de studenten in staat gesteld de beoogde eindkwalificaties te behalen.

Het programma heeft 120 EC, bestaat uit twee jaren van 60 EC en is opgebouwd uit de core courses Historische Klassieken (12 EC), Historische Debatten en Vraagstukken (12 EC) en Historisch Atelier (tweemaal 6 EC). Daarnaast volgen de studenten electives (24 EC of 30 EC) en tutorials (24 EC of 30 EC, afhankelijk van de omvang van de electives). In de tutorial is de eigen werkzaamheid van de student een stuk groter dan in core courses of electives. De faculteit heeft omschreven dat tutorials betrekking kunnen hebben op literatuurstudie, studie van archieven of onderzoek. Deze opleiding biedt al deze vormen

Pagina 3 van 9 aan en vraagt de studenten daarnaast tenminste één tutorial aan een landelijke onderzoeksschool te volgen. Ter afsluiting van de studie schrijven de studenten hun scriptie.

In de eerste twee core courses verdiepen de studenten zich in de theoretische en methodologische vraagstukken in de geschiedwetenschap aan de hand van toonaangevende historische werken. De commissie heeft begrepen dat de methodologie in deze vakken eerder in abstracte termen wordt behandeld. De derde core course beoogt de studenten eerder bekend te maken met de wetenschappelijke praktijk van de historicus. In dit vak schrijven zij een promotievoorstel en kunnen zij zich oriënteren op zowel de wetenschappelijke arbeidsmarkt als op die daarbuiten, mede aan de hand van gesprekken met alumni. De opleiding biedt geen eigen electives aan maar alleen electives van de eenjarige master. De studenten waarderen die vakken. De studenten hebben een ruime keuze aan tutorials. Wel moet de opleidingscoördinator ze goedkeuren. In de tutorials kunnen de studenten de concrete kanten van de methodologie (bronnenonderzoek) leren kennen.

De faculteit heeft voor alle onderzoeksmasters de eindfase opgedeeld in een project van 12 EC en de scriptie van 18 EC. De opleiding sluit met ingang van 2014/2015 bij deze richtlijn aan. De opzet heeft als oogmerk de studenten in deze fase meer betrokken te houden bij de opleiding en zodoende de vertraging aan het eind van de studie te verminderen. Of dit effect sorteert zal nog moeten blijken. Uit de gesprekken met studenten is de commissie gebleken dat de nieuwe opzet nog moet landen, maar dat in het algemeen het Research Project wel in de lijn van de scriptie ligt. De commissie ziet in deze opzet wel een equivalent voor de scriptie van 30 EC die in onderzoeksmasters regulier is. De opleiding zal het Research Project de vorm geven van een combinatie van individuele begeleiding, een aantal groepsbijeenkomsten en de verplichte deelname aan het maandelijks History Research Seminar en andere activiteiten van de onderzoeksgroepen die bij de opleiding behoren.

Het didactisch concept van de opleiding is gericht op het vertrouwd raken met het historisch onderzoek in kleine groepen. De werkvormen zijn geënt op de intensieve interactie tussen docenten en studenten. In de kernmodules is het onderwijs in groepen van 15 tot 20 studenten, terwijl in de tutorials voor één, twee of drie studenten worden gegeven worden. In de core courses bezoeken de studenten een wetenschappelijk congres en nemen ze deel aan research seminars. De core courses worden steeds door twee docenten van het kernteam verzorgd.

Het onderwijs in deze onderzoeksmaster is grotendeels in het Nederlands. Dat is voor de opleiding een principiële keuze. Argumenten daarvoor zijn onder meer het overwegende belang van de studie van de Nederlandse geschiedenis en de vaardigheid die studenten in de ogen van de opleiding in het Nederlands moeten hebben. Wel worden mede door de sterkere internationale samenstelling van het kernteam van docenten steeds meer vakken in het Engels gegeven. Ook moedigt de opleiding de studenten aan een deel van de studie in het buitenland te volgen en het vak Academic English te nemen. In de afgelopen zes jaar zijn in totaal 18 studenten (op een totaal van om en nabij 100 studenten) voor een deel van de studie naar het buitenland gegaan. De opleiding vindt dat zelf nog wat gering. Er hebben de afgelopen jaren geen studenten uit het buitenland aan de opleiding gestudeerd. Niet meer dan zes van de in totaal 31 scripties uit de laatste twee jaar was in het Engels geschreven.

Pagina 4 van 9 De opleiding zorgt bij elk vak voor een studiehandleiding waarin de leerdoelen, inhoud en literatuur opgenomen zijn. Ook wordt de studenten een rooster van colleges en tentamens ter hand gesteld. De opleidingscoördinator adviseert en ondersteunt de studenten bij het verloop van hun studie. Ook kunnen de studenten terugvallen op de opleidingscommissie, die de studentenevaluaties bespreekt. De opleidingscommissie is overigens niet bij deze aanvraag betrokken geweest, zo heeft de commissie vastgesteld.

Docenten en onderzoekscontext

Alle docenten in het kernteam van de opleiding zijn actieve onderzoekers binnen deze discipline en hebben een aanstelling als hoogleraar of universitair docent. Al deze docenten zijn ook in het bezit van de basiskwalificatie onderwijs (BKO). De commissie heeft waargenomen dat ook veel docenten van buiten het kernteam in deze opleiding doceren.

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft een nogal ingrijpende reorganisatie van de onderzoekstructuur doorgevoerd. Vanaf september 2014 behoren nagenoeg alle docenten tot het onderzoekscluster Amsterdam School for Culture & History (ASCH). Daarvoor waren zij lid van het Instituut voor Cultuur en Geschiedenis (ICG). De resultaten bij de onderzoeksvisitaties van dit instituut waren excellent op de verschillende criteria (5,5,5,5). Ook de scores van de onderzoeksgroepen binnen dit instituut waartoe de docenten behoren, varieerden van zeer goed tot excellent. De commissie heeft uit de overzichten afgeleid dat zowel het aantal extern in competitie verworven onderzoeksprojecten van de docenten als het aantal promovendi bij hen aanzienlijk is.

De studenten kunnen de electives en de tutorials ook volgen bij docenten van buiten het kernteam van docenten. De mogelijkheden die de studenten hebben, lijken nogal ruim.

Instroom en rendement

Het aantal studenten dat tot de opleiding is toegelaten, was in de afgelopen jaren 13 (2006), 16 (2007), 14 (2008), 12 (2009), 12 (2010), 20 (2011) en 18 (2012). De opleiding hanteert een strenge toelatingsprocedure. Van de studenten die zich aanmelden, wordt gevraagd een dossier in te leveren met onder meer een motivatiebrief en een studieplan, inhoudende de vakken die de student wil volgen. Met ieder van de studenten voert de opleidingscoördinator een toelatingsgesprek. De criteria voor toelating zijn een relevante vooropleiding, een nominale studieduur, een gemiddeld cijfer in de bachelor van 7,5 of hoger, een overtuigende motivatie en een afdoende studieplan. Uit de cijfers blijkt dat de laatste jaren gemiddeld ongeveer 25 % van de studenten die zich aanmelden, worden afgewezen.

Het percentage studenten dat binnen de nominale studieduur van twee jaar de opleiding afrondt, is niet zeer hoog en varieert over de jaren heen tussen 33% en 56%. Na drie jaar ligt dit tussen de 62% en 88%. Het rendement is derhalve gemiddeld iets minder dan 45% over de jaren 2006-2012. De studenten en docenten hebben desgevraagd aan de commissie laten weten dat het uitlopen van de studie voorheen geen belangrijke punt van overweging was. Het laatste halfjaar is dat aan het veranderen. Het voornemen van de faculteit is geen *cum laude* te geven, als de studieduur meer dan twee jaar is.

De commissie acht het programma naar behoren, zowel in termen van de afstemming op de eindkwalificaties als in termen van de inhoud daarvan. De core courses zijn in de ogen van de commissie ronduit sterk. De didactiek sluit op de inhoud van het programma aan. De commissie is bereid te accepteren dat de opleiding het onderwijs grotendeels in het

Pagina 5 van 9 Nederlands aanbiedt en ook veel scripties in het Nederlands zijn geschreven. Zij waardeert het dat de opleiding steeds meer onderwijs in het Engels gaat aanbieden. Omdat de commissie uit de gesprekken met studenten opmaakte dat deze zich niet allemaal even vaardig in het Engels voelen, zou de opleiding nog nadrukkelijker de mogelijkheid moeten bieden aan studenten om op andere wijze ervaring op te doen met het publiceren in het Engels. De commissie waardeert het wel dat veel afgestudeerden in het buitenland een baan vinden.

De commissie vindt de onderzoeksgroepen waarmee de opleiding verbonden is, van een goede kwaliteit. Het aantal promovendi en in competitie verworven onderzoeksprojecten zijn aanzienlijk. De commissie bepleit wel dat de opleiding bewaakt dat alle docenten die in deze opleiding doceren, aan de eisen van deze onderzoeksmaster voldoen.

De toelatingsprocedure van de opleiding is in de ogen van de commissie voldoende. Wel is de commissie van mening dat de opleiding strenger op de studieduur zou moeten toezien.

Samenvattend komt de commissie voor standaard 2: Onderwijsleeromgeving tot het oordeel voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De Faculteit der Geesteswetenschappen heeft een toetsbeleid opgezet dat sedert september 2012 van kracht is en nu grotendeels is geïmplementeerd. Dit toetsbeleid is ook voor deze opleiding van toepassing.

De commissie stelt vast dat alle opleidingen vallen onder een centrale examencommissie van de Graduate School of Humanities die op enige afstand opereert. Per opleiding is er een gedelegeerde die hiermee contact houdt. De examencommissie is nog bezig een regeling op te stellen voor de aanwijzing van de examinatoren. De gedelegeerde van de opleiding wijst scriptiebegeleiders aan en ziet toe op de beoordeling. Bij elke scriptie is er een tweede lezer uit de kern docenten en wordt in geval van twijfel een derde lezer ingeschakeld. De examencommissie hanteert een beoordelingsformulier en een toelichting waarin criteria zijn gegeven voor de verschillende cijfers. De commissie vraagt aandacht van de examencommissie voor de bewaking van de consistentie van de beoordeling van scripties die door docenten van buiten de opleiding worden begeleid. De examencommissie laat dat in de ogen van de commissie teveel over aan het oordeel van de docenten in de opleiding. Met het oog daarop dient de aanwijzing van examinatoren snel formeel geregeld te worden.

De begeleider en de student overleggen tijdens het traject van de afstudeerscriptie over het werkplan en de vorderingen. De opleiding heeft doelstellingen voor de scriptie opgesteld, die geoperationaliseerd zijn in beoordelingscriteria. Aan de hand van deze criteria beoordelen twee beoordelaars de scriptie. Zij voeren ook een afsluitend gesprek met de student, dat deel uitmaakt van de beoordeling.

De studenten kunnen als scriptiebegeleider een docent kiezen van buiten het kernteam. De examencommissie stelt alleen als eis aan deze docenten dat ze gepromoveerd zijn. De commissie heeft vastgesteld dat een groot aantal docenten van buiten het kernteam als begeleider of beoordelaar van de afstudeerscripties optreden. In de afgelopen twee jaren zijn niet meer dan 11 van in totaal 31 scripties door docenten van het kernteam begeleid.

Pagina 6 van 9 Volgens de eisen van de opleiding is de afstudeerscriptie tussen 28.000 en 35.000 woorden. Die omvang is mede gekozen, omdat hij in lijn ligt met die van de onderzoeksmasters in Leiden en Utrecht. De commissie heeft omvangrijke scripties gezien waarvan één niet minder dan 191 pagina's had. De opleiding neemt zich voor bij de splitsing van het afstudeerproject in twee delen, conform de facultaire richtlijnen, strenger de maximale omvang te bewaken.

De commissie heeft in totaal vier recente afstudeerscripties bestudeerd. Zij acht deze van voldoende niveau en adequaat beoordeeld. De methodologische component en de reflectie daarop in deze scripties hadden in de ogen van de commissie sterker kunnen zijn.

De commissie heeft gezien dat de studenten van deze opleiding relatief veel publicaties op hun naam hebben en dat zij prijzen voor hun scripties hebben gekregen. Volgens de gegevens van de opleiding hebben 31 van de in totaal 62 afgestudeerden in de jaren 2006 tot 2013 een promotieplaats verworven, wat de commissie een zeer goede score acht. Nagenoeg alle studenten die hebben getracht een promotieplaats te verwerven, zijn daarin geslaagd. Een aantal van hen zijn promovendus aan gerenommeerde buitenlandse universiteiten. De andere afgestudeerden zijn nu onder meer werkzaam als journalist, redacteur, beleidsmedewerker, conservator of docent.

De commissie acht het toetsbeleid van de opleiding en de begeleiding en beoordeling van de afstudeerscriptie naar behoren. Wel vindt de commissie dat de examencommissie scherpere eisen zou moeten stellen aan de examinatoren en actiever op de kwaliteit van de scripties zou moeten toezien.

De commissie acht het niveau van de afstudeerscripties voldoende. Het aantal afgestudeerden dat een promotieplaats heeft weten te krijgen is in de ogen van de commissie opvallend hoog.

Samenvattend komt de commissie voor standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties tot het oordeel voldoende.

Advies

De commissie is op basis van het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen en de hoorzitting, positief over de aanvraag.

De beoogde eindkwalificaties (standaard 1) en de onderwijsleeromgeving (standaard 2) heeft de commissie als voldoende beoordeeld, evenals de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 3).

Concluderend is de commissie van oordeel dat de opleiding wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research) voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011. De commissie kwalificeert de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Pagina 7 van 9 **Besluit**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 16 maart 2015 naar voren te brengen. Het college van bestuur heeft ingestemd met het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-onderzoeksmaster Geschiedenis (research) (120 EC; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 april 2015 en is van kracht tot en met 29 april 2021.

Den Haag, 30 april 2015

De NVAO
Voor deze:

Paul Zevenbergen
Bestuurder

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het KNAW-Commissie <i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 2: commissiesamenstelling**

- Prof. dr. M.J.B. Stokhof (voorzitter), hoogleraar Taalfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam;
- prof. dr. M.B.H. Everaert (vice-voorzitter), hoogleraar Taalwetenschap aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. I. Bertels, docent Architectuurgeschiedenis en Monumentenzorg aan de Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. J.W. Bertens (adviserend lid), hoogleraar Intellectuele en Literaire Geschiedenis van de Twintigste Eeuw aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. R.B. ter Haar Romeny (adviserend lid), hoogleraar Oude Geschiedenis van het Middellandse Zeegebied en het Midden Oosten aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- P. Sperber MSc (student-lid), promovendus Filosofie aan de Universiteit Utrecht;
- J.W. Hengstmengel MA, MSc (student-lid), PhD-student Wijsbegeerte aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Vanwege zijn betrokkenheid bij de UvA heeft prof. Stokhof niet deelgenomen aan de behandeling van de aanvraag en is hij vervangen door prof. Everaert. De leden Bertens en Hengstmengel hebben niet deelgenomen aan de hoorzitting, maar zijn wel betrokken geweest bij de behandeling van de aanvraag en de totstandkoming van het advies.

Het panel werd ondersteund door drs. W.J.J.C. Vercouteren RC, secretaris (gecertificeerd).